

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ (1865-1952)

Μαρίλυ Α. Πασακιώτου-Μπιντούδη

Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα, πρακτικοί γιατροί αναλάμβαναν τη θεραπεία των ασθενών της Θάσου. Η άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος υπήρξε προνόμιο ορισμένων οικογενειών, στις οποίες παρατηρείται κληρονομική διαδοχή της ιατρικής τέχνης τους.

Η κοινωνική καταξίωση του πρακτικού ιατρού στην κοινωνία της Θάσου είναι αναμφισβήτητη. Είναι πρόσωπα αγαπητά και με κύρος, γεγονός που αποδεικνύεται από τη συχνή εκλογή τους στα διάφορα όργανα διοίκησης του νησιού. Η αίγλη τους, όμως, αυτή δέχεται το πρώτο πλήγμα με την άφιξη στο νησί των πρώτων επιστημόνων ιατρών.

Το 1878 κατέφθασε στη Θάσο ο πρώτος απόφοιτος της ιατρικής σχολής Κων/νος Δημητριάδης. Ακολούθησε το 1888 ο Γεώργιος Πετρίδης και στη συνέχεια ο Δημήτριος Λαμπίρης. Τέταρτος κατά σειρά Θάσιος επιστήμονας ιατρός είναι ο Δημήτριος Βασιλειάδης και πέμπτος ο Αυγουστής Αναστασιάδης (1875-1958).

Οι αφίξεις των Θασίων επιστημόνων ιατρών είχε ως αποτέλεσμα να παραμερίζονται οι πρακτικοί ιατροί της Θάσου και να χάνουν την παλιά τους αίγλη.

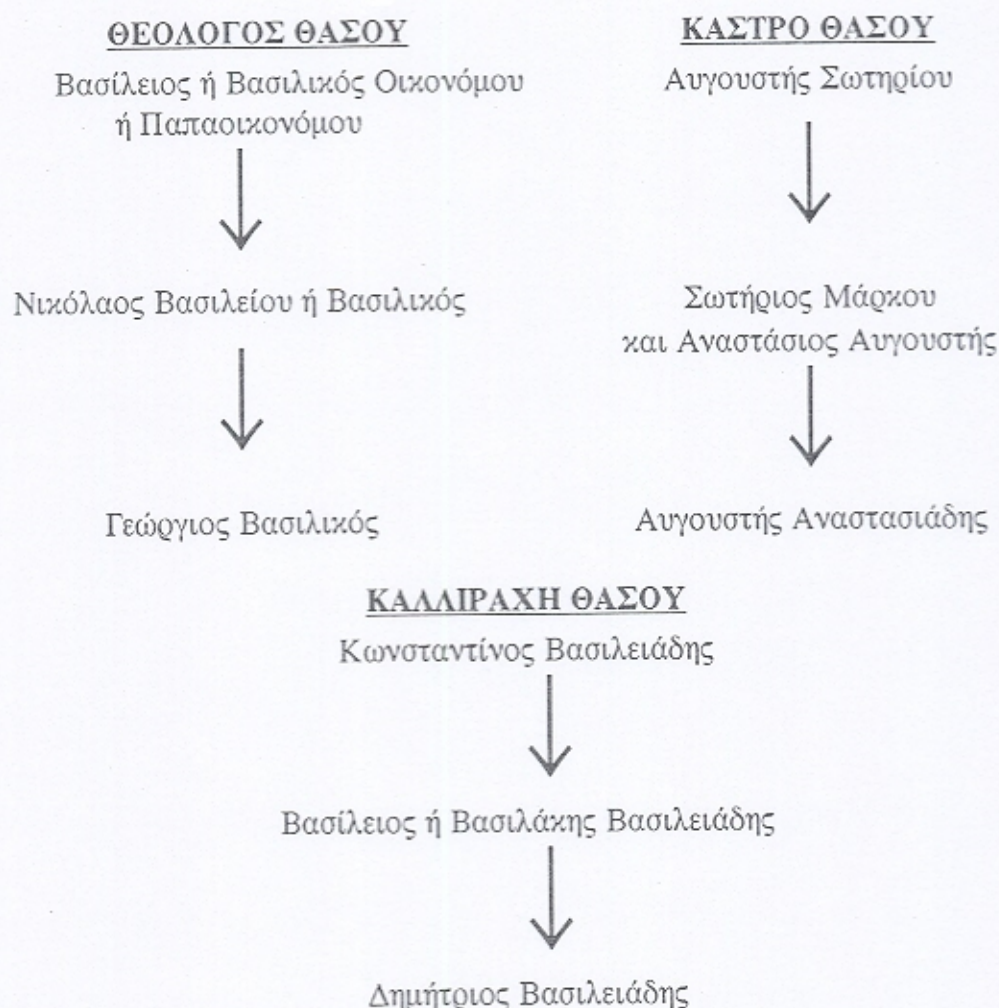
Το 1903 οι πρακτικοί ιατροί δέχθηκαν καιρίο πλήγμα, όταν η τουρκική διοίκηση απαγόρευσε στους δημάρχους και μουχτάρηδες να χορηγούν σε πρακτικούς ιατρούς πιστοποιητικά για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματός τους.

Η απελευθέρωση ήρθε να συμπληρώσει την κατάλυση των παλιών προνομίων που απολάμβαναν οι πρακτικοί ιατροί μέσα στη νέα κατάσταση που διαμορφώθηκε. Ο τίτλος του ιατρού που τους συνόδευε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας χάνεται μετά την απελευθέρωση, διαπίστωση που αποδεικνύεται από τον Α' εκλογικό κατάλογο του 1915 της υποδιοίκησης Θάσου, όπου αναφέρονται οι παλιοί πρακτικοί ιατροί ως κτηματίες ή άλλου είδους επαγγελματίες.

Ως ιατροί αναφέρονται στον εκλογικό κατάλογο μόνο οι απόφοιτοι της ιατρικής σχολής.

Οι πρακτικοί ιατροί που έχαναν το κύρος τους και την αίγλη τους, μετά την άφιξη των επιστημόνων ιατρών, προσπαθούσαν να σπουδάσουν τα παιδιά τους για να τους αντικαταστήσουν στο ιατρικό επάγγελμά τους.

Πρώτη η οικογένεια Βασιλειάδη, ύστερα από δύο γενιές πρακτικών ιατρών, έδωσε έναν επιστήμονα ιατρό, τον Δημήτριο Βασιλειάδη, με τον οποίο και θα ασχοληθούμε. Το ίδιο παρατηρείται, βέβαια, και σε άλλες Θασίτικες οικογένειες. Η οικογένεια Αναστασιάδη, ύστερα από μια σειρά πρακτικών ιατρών, έδωσε τον επιστήμονα ιατρό Αυγουστή Αναστασιάδη. Πιο χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της οικογένειας Νικολάου Βασιλείου ή Βασιλικού, που κάλυψε με τη δράση των πρακτικών ιατρών της όλο σχεδόν τον 19ο αιώνα και όταν είδε να χάνεται η συνέχειά της με την εμφάνιση των επιστημόνων ιατρών, έθεσε ως στόχο να σπουδάσει την ιατρική επιστήμη ο μικρότερος γιος της οικογένειας Γεώργιος Βασιλικός.

Από σχετικό επικήδειο, μαθαίνουμε για το διακαή πόθο του πρακτικού ιατρού Νικολάου Βασιλείου ή Βασιλικού να έβλεπε το γιο του να περατώνει τις ιατρικές σπουδές του: «η ευγενής αυτού καρδιά, αφού εξεπλήρωσε όλες τας άλλας επιθυμίας του, ήθελε, προτού να αποθάνει, να ιδει τον μικρότερον αυτού υιόν περατούντα τας σπουδάς αυτού, να τον ιδει επιστήμονα εν τω επαγγέλματι, το οποίον ο ίδιος εξήσκησε πρακτικώς...».

Από την οικογένεια Βασιλειάδη ο πρώτος γνωστός που αναφέρεται είναι ο Κωνσταντίνος Βασιλειάδης. Από προφορική μαρτυρία του μακαρίτη ιατρού Θεοδώρου Παπαδημητρίου μαθαίνουμε ότι ήταν πρακτικός ιατρός. Την ιατρική τέχνη του πατέρα του τη συνέχισε ο γιος του Βασίλειος ή Βασιλάκης Βασιλειάδης, ο οποίος αναφέρεται, μάλιστα, ως ιατρός στον πίνακα των συνδρομητών της έκδοσης του Σταύρου Μερτζίδα «Οι Φίλιπποι», που εκδόθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1897¹.

Ένας κώδικας ιατρικών συνταγών του πρακτικού αυτού ιατρού βρισκόταν το 1971 στην κατοχή του μακαρίτη Καλλιραχιώτη ιατρού Θεοδώρου Παπαδημητρίου. Μετά το θάνατο αυτού του ιατρού δε γνωρίζουμε σε ποιανού χέρια βρίσκεται σήμερα ο κώδικας αυτός.

Παιδιά του πρακτικού ιατρού Βασιλείου ή Βασιλάκη Βασιλειάδη ήταν ο Κωνσταντίνος, γεννημένος το 1850, ο Δημοσθένης, γεννημένος το 1854 και ο Δημήτριος Βασιλειάδης, γεννημένος το 1865².

Ο Δημήτριος τελείωσε την Ιατρική Σχολή Αθηνών. Πότε γράφτηκε και πότε τελείωσε δεν μας είναι γνωστά. Το 1897 πάντως δε βρισκόταν στη Θάσο, αφού δε συγκαταλέγεται στους συνδρομητές της έκδοσης του 1897. Επομένως ή ήταν φοιτητής ακόμα ή υπηρετούσε εκτός Θάσου. Γεγονός είναι ότι το 1903 βρίσκεται ήδη στη Θάσο, αφού είναι υποψήφιος μαζί με τον ιατρό Γ. Μ. Χρηστίδη και τον έμπορα Κωνσταντίνο Τζιάτα, ύστερα από έγκριση του αρμόδιου Συμβουλίου, για την πλήρωση μιας θέσης παρέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Θάσου.

Στις 7-3-1903 ο Άνω και Κάτω Θεολόγος εξέλεξαν ομόφωνα τον ιατρό Γ. Μ. Χρηστίδη³, ενώ είναι άγνωστο το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας που έγινε στις υπόλοιπες κοινότητες της Θάσου. Από νεότερο έγγραφο του μουτσαρίφη Θάσου, που κοινοποιήθηκε στις 19-2-1904, μαθαίνουμε τους λόγους που επέβαλαν την εκλογή νέων παρέδρων του Διοικητικού Συμβουλίου της Θάσου. Και οι λόγοι αυτοί ήταν το ότι παραιτήθηκε ο ιατρός Γ. Μ. Χρηστίδης, ενώ ο ιατρός Δη-

1. Βλ. Σταύρου Μερτζίδα, *Οι Φίλιπποι*, Εν Κωνσταντινουπόλει 1897, σ. 235.

2. Βλ. Γ. Αστεριάδη, *Ο πρώτος εκλογικός κατάλογος της υποδιοικήσεως Θάσου (1915)*, *Θασιακά*, τ. 8(1992-1993), σ. 333 και 334.

3. Βλ. Κωνσταντίνου Χιόνη, *Ένα πρωτόκολλο εισαγομένων εγγράφων των ετών 1902-1904*, από το Θεολόγο, *Θασιακά*, τ. 2(1985), σ. 100.

μήτριος Βασιλειάδης, που ήταν επιλαχών, είχε αρνηθεί να αντικαταστήσει τον παραιτηθέντα ιατρό Γ. Μ. Χρηστίδη⁴. Από την πληροφορία αυτή προκύπτει ότι ο Δημήτριος Βασιλειάδης ήταν ο πρώτος επιλαχών για τη θέση του παρέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου Θάσου κατά τις εκλογές του 1903.

Αλλά και στις επόμενες εκλογές του 1904 δεν μπόρεσε να εκλεγεί στο Θεολόγο, αφού από τους έξι υποψήφιους που διέθεταν τα νόμιμα προσόντα, εκλέχθηκαν οι πρώτοι τέσσερις κατά σειρά, δηλαδή ο ιατρός Κ. Δημητριάδης και οι έμποροι Κων/νος Θεολογίτης, Νικόλαος Σούλτος και Ι. Μεθοδίου⁵.

Από τις αρχές του 20ού αιώνα συμμετέχει στα κοινά του νησιού. Θεωρείται από τους καλούς γιατρούς και οι αμοιβές του είναι αρκετά υψηλές. Για τη θεραπεία της κόρης του ο Γεώργιος Κυπαρίσσης υποχρεώθηκε να πληρώσει 177 γρόσια στον ιατρό Λαζαρίδη και άλλα 177 γρόσια στον ιατρό Δημήτριο Λαμπίρη, ενώ στον ιατρό Δημήτριο Βασιλειάδη πλήρωσε 442 γρόσια⁶!

Από τους Θάσιους επιστήμονες ιατρούς ο Δημήτριος Βασιλειάδης ήταν ο μόνος που προσλήφθηκε στη μεταλλευτική εταιρεία του Spreidel, που άρχισε να λειτουργεί από το 1903 στα Λιμενάρια Θάσου. Δεν γνωρίζουμε τον ακριβή χρόνο της πρόσληψής του στην εταιρεία. Γεγονός είναι ότι το 1910 υπηρετούσε στην αναφερόμενη εταιρεία, αφού στις 20-3-1910 παρακολούθησε ως ιατρός της εταιρείας τη θεατρική παράσταση που διοργάνωσε στα Λιμενάρια η Εφορεία των Σχολών Χαμηδιέ⁷.

Το 1911 αναφέρεται ως συνδρομητής στην έκδοση των «Θασιακών» του Σταύρου Μερτζίδη⁸. Δε γνωρίζουμε πότε σταμάτησε να εργάζεται στην εταιρεία του Spreidel, ούτε αν ξαναπροσλήφθηκε να εργαστεί στη νεότερη βελγική μεταλλευτική εταιρεία που λειτούργησε για 2-3 χρόνια.

Στις 15.5.1912 εκλέγεται σε γενική συνεδρίαση από τους αντιπροσώπους του νησιού να προσφωνήσει με το δήμαρχο Θάσου Γ. Δ. Θωμαΐδη και το Μ. Γ. Χρηστίδη το χεδίβη της Αιγύπτου Αμπά Χιλμή πασά, που είχε αφιχθεί στην Καβάλα με τη θαλαμηγό του «Μαχρούσα».

Είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Ιατρικής Εταιρείας Καβάλας, ενώ απέστειλε στον ιατρό του Κάστρου Αυγουστή Αναστασιάδη την από 1-10-1929 επιστολή του, που αναφέρει:

«Αγαπητέ Συνάδελφε κ. Αυγουστή Αναστασιάδη,

4. Βλ. Κωνσταντίνου Χιόνη, ό.π., σ. 105.

5. Βλ. Κωνσταντίνου Χιόνη, ό.π., σ. 105-106.

6. Βλ. Κωνσταντίνου Χιόνη, Η πρακτική ιατρική στη Θάσο κατά την τουρκοκρατία, Θασιακά, τ. 9(1994-1995), σ. 561.

7. Αθ. Ε. Καραθανάση-Ιω. Θ. Μπάκα, Θασιακά εκπαιδευτικά (1860-1910), Θασιακά, τ.10(1996-1997), σ. 348.

8. Βλ. Σταύρου Μερτζίδη, Θασιακά, Καβάλα 1911, σ. ε.

Σας αποστέλλω συνημμένως εγκύκλιον του Ιατρικού Συλλόγου Καβάλας και σας παρακαλώ όπως, αφού συμπληρώσετε την συνημμένην κατάστασιν, την διαβιβάσετε εις τον γειτνιάζοντα ιατρόν της περιφερείας σας.

Επί τούτοις διατελώ μετά πάσης τιμής και υπολήψεως

Δ. Βασιλειάδης

Εν Καλή-Ράχη τη 1ην Οκτωβρίου 1929»⁹

Συνέχισε να υπηρετεί στην Καλλιράχη ως ιατρός μέχρι το 1940.

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής προσφέρει τις υπηρεσίες του σε όλους τους πάσχοντες. Γλίτωσε την εξορία από τους Βούλγαρους, γιατί ήταν υπερήλικας. Πέθανε το 1952 παντρεμένος αλλά άκληρος.

Μαρτυρία στις 28-7-2007 από ιερέα της Καλλιράχης: «*Ήμουν 10 χρονών, όταν πέθανε ο ιατρός Δημήτριος Βασιλειάδης. Πέθανε το 1952. Ήταν παντρεμένος αλλά άτεκνος*».

9. Βλ. Δήμου Μπιντούδη, *Οι ιατροί της Θάσου το 1915*, *Θασιακά*, τ. 9(1994-1995), σ. 358.